

JOEEP

e-ISSN: 2651-5318
Journal Homepage: <http://dergipark.org.tr/joeep>

Araştırma Makalesi • Research Article

Politik Karar Alma Ölçeği'nin (Political Decision-Making Scale) Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Analizi

Adaptation of the Political Decision-Making Scale to Turkish Culture: Validity and Reliability Analysis

Merve Başarıcı ^{a,*} & Abdulkadir Keskin ^b

^a Arş. Gör. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 34700, İstanbul / Türkiye
ORCID: 0009-0008-8151-6880

^b Doç. Dr., İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, 34700, İstanbul / Türkiye
ORCID: 0000-0002-4795-1028

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi:

Düzeltilme tarihi:

Kabul tarihi:

Anahtar Kelimeler:

Seçmen Davranışı

Karar Stratejileri

Ölçek Uyarlama

Siyaset Psikolojisi

ARTICLE INFO

Article history:

Received:

Received in revised form:

Accepted:

Keywords: Voter Behavior

Decision Strategies

Scale Adaptation

Political Psychology

ÖZ

Bu çalışma, Lau, Kleinberg ve Ditonto (2018) tarafından geliştirilen Political Decision-Making Scale (Politik Karar Alma Ölçeği) Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik analizini sunmaktadır. Seçmen davranışını açıklayan temel yaklaşımlar sosyolojik, psikolojik ve ekonomik temelli rasyonel tercih modellerine dayanmaktadır. Ancak bu yaklaşımlar, seçmenin nihai tercihini açıklamada etkili olsa da karar sürecinde bilgiyi nasıl işlediğini ve hangi bilişsel stratejiler aracılığıyla sonuca ulaştığını yeterince ortaya koyamamaktadır. Bu durum, seçmen davranışının yalnızca ortaya çıkan sonuç üzerinden değil, karar alma süreci üzerinden de değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir. Bu doğrultuda geliştirilen ölçek, seçmenlerin rasyonel, doğrulayıcı, hızlı ve basit, bilişsel kısayol temelli ve içgörüsüz karar alma stillerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Çalışma, ölçeğin çeviri-geri çeviri yöntemiyle dilsel eşdeğerliğini sağlamış, ardından 298 kişi üzerinde yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve iç tutarlılık analizleriyle ölçeğin beş faktörlü yapısının Türk kültüründe geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Bulgular, ölçeğin orijinal yapısını koruduğunu, Politik Karar Alma Ölçeğinin seçmenlerin karar verme stillerinin incelenmesinde güvenilir ve geçerli bir araç olarak kullanılabileceğini göstermektedir.

ABSTRACT

This study presents the validity and reliability analysis of the Turkish form of the Political Decision-Making Scale developed by Lau, Kleinberg, and Ditonto (2018). The fundamental approaches explaining voter behavior are based on sociological, psychological, and economic rational choice models. However, although these approaches are effective in explaining voters' final choices, they fail to adequately reveal how voters process information during the decision-making process and through which cognitive strategies they arrive at their decisions. This highlights the need to evaluate voter behavior not only in terms of outcomes but also through the decision-making process itself. The scale developed in this context aims to measure voters' rational, confirmatory, fast and frugal, heuristic based, and going with your gut decision-making styles. The study ensured the linguistic equivalence of the scale using the translation-back translation method, and then, through confirmatory factor analysis (CFA) and internal consistency analysis conducted on 298 individuals, revealed that the five-factor structure of the scale is valid and reliable in Turkish culture. The findings indicate that the scale retains its original structure and that the Political Decision-Making Scale can be used as a reliable and valid tool for examining voters' decision-making styles.

* Bu çalışmanın anket uygulaması için İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından, E-38510686-000-2300034177 sayılı belge ile etik kurul izni verilmiştir.

** Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: merve.basarici@medeniyet.edu.tr

Atf/Cite as: Başarıcı, M. & Keskin, A. (2026). Politik Karar Alma Ölçeği'nin (Political Decision-Making Scale) Türk Kültürüne Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Analizi. *Journal of Emerging Economies and Policy*, 11(1), 346-355.

This article is published under the Creative Commons Attribution (CC BY 4.0) licence. Anyone may reproduce, distribute, translate and create derivative works of this article (for both commercial and non-commercial purposes), subject to full attribution to the original publication and authors.

1. Giriş

Seçmen davranışı, siyaset bilimi ve siyaset psikolojisinin kesişim noktasında yer alan en temel araştırma konularından biridir. Siyaset bilimi literatürü seçmen davranış biçimlerini uzun süre boyunca sosyolojik, psikolojik ve ekonomik teorilerden yola çıkarak açıklamaya çalışmıştır (Downs, 1957). Ancak siyaset psikolojisi literatürü, insan zihninin bilişsel önyargılar tarafından nasıl yönlendirildiğini (Kahneman, 2011) ve duygularla (Marcus, Neuman ve MacKuen, 2000) hareket ettiğini göstermiştir. Bu doğrultuda Lau, Kleinberg ve Ditonto (2018), seçmen karar alma stillerini ölçmek için Politik Karar Alma Ölçeğini geliştirmiştir. Ancak, bu ölçeğin Türkçe formu literatürde henüz bulunmamaktadır.

Türkiye’de bu ölçeğin geçerli bir ölçüm aracı olarak kullanılması, seçmen davranışının psikolojik dinamiklerini çözümlenmede yeni ufuklar açacaktır. Bu çalışmanın amacı, Politik Karar Alma Ölçeği’nin Türkçeye uyarlanması, kültürel eşdeğerliğinin sağlanması ve geçerlik-güvenirlilik analizlerinin yapılmasıdır.

1.1. Siyasal Karar Vermede Geleneksel Yaklaşımlar

Siyaset bilimi literatüründe, İkinci dünya savaşı yıllarından itibaren süregelen, seçmen kararlarını açıklamaya yönelik temel kuramsal çerçeveler üç öncü çalışmaya dayanmaktadır: 1944 yılında yayımlanan Lazarsfeld ve arkadaşlarının sosyolojik yaklaşımı The People’s Choice eseri, 1960 tarihli Campbell ve arkadaşlarına ait psikolojik yaklaşımıyla öne çıkan The American Voter çalışması ve 1957 yılında Downs’ın rasyonel/ekonomik yaklaşımı benimseyen An Economic Theory of Democracy adlı eseridir. Dolayısıyla, teorik anlamda seçmen davranışını ele alan yaklaşımların bu temel çalışmalar etrafında şekillendiğini söylemek mümkündür.

Sosyolojik yaklaşım bireyin içinde bulunduğu grubun normlarına göre şekillendiğini ileri sürmektedir. Etnik, dini, sınıfsal bir grubun düşünce ve ideolojisi bireyin oy verme davranışını etkilemektedir (Lazarsfeld, Berelson ve Gaudet 1968; Lipset ve Rokkan, 1967). Psikolojik yaklaşım, öznel psikolojik etmenlerin oy verme davranışı üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Bu yaklaşıma göre seçmenler özellikle gelişim yıllarında siyasi bir partiyle özdeşleşir ve bu partiye sadakatle bağlanırlar. Bunun sonucu olarak kişi partisi ile ilgili olumsuzlukları görmezden gelir ve bağlılığını uzun süre devam ettirir (Campbell vd., 1960). Oy verme davranışı ile ilgili bir diğer yaklaşım olan rasyonel tercih yaklaşımı ise bireylerin oy verirken mevcut siyasi seçenekler arasında kendi çıkarları doğrultusunda matematiksel bir titizlikle hesap yaparak oy vermesi anlayışına dayanır (Downs, 1957). Bu tercihin temelinde ise bireysel ya da ülkenin ekonomik durumundan doğan beklentilerin önemli olduğunu ifade eder (Ay, 2020: 209).

Siyasal davranış literatüründe bu geleneksel yaklaşımlar seçmenin nihayetinde ne karar verdiği odaklansa da bu karara varırken geçirdiği zihinsel süreci açıklamakta yetersiz kalmaktadır (Lau ve Redlawsk, 2001). Zira gerek

sosyolojik aidiyetler gerekse rasyonel hesaplamalar, bireyin seçim sandığına giden süreçte karşılaştığı yoğun bilgi akışını nasıl yönettiği ve nasıl karar verdiği sorusunu yanıtızsız bırakmaktadır. Bu noktada insanın her türlü bilgiyi eksiksiz işleme kapasitesine sahip olmadığını savunan sınırlı rasyonellik perspektifi (Simon, 1955; Simon, 1979) odağı seçim sonuçlarından seçim süreçlerine kaydırmıştır.

1.2. Bilişsel Stil ve Siyasi Karar Verme Stratejileri Yaklaşımı

Modern siyaset psikolojisi, insanı bilişsel olarak sınırlı bir bilgi işlemci olarak tanımlar (Simon, 1979). İnsanlar karar verirken rasyoneldir fakat bu rasyonellik gerekli bilgilere ulaşabilmek adına sınırlıdır (Kahneman, 2011). Bir seçim kampanyası sırasında sunulan devasa miktardaki bilgiyi toplamak, anlamlandırmak ve her adayı aynı derinlikte kıyaslamak, ortalama bir seçmenin harcamak isteyeceğinden çok daha fazla bilişsel çaba gerektirir. Bu noktada "bilişsel stil" kavramı devreye girmektedir. Bilişsel stil insanların algılama, hatırlama, düşünme ve problem çözme biçimlerini belirleyen tutarlı ve istikrarlı tutumlar, tercihler veya alışkanlık haline gelmiş stratejiler olarak tanımlanır. Bilişsel stilin bireyin belirli bir durumdaki başarısını, genel zekâdan (genel yetenekten) veya durumsal faktörlerden daha iyi öngördüğü saptanmıştır (Kozhevnikov, 2007: 464). Bilişsel stil, zekâdan farklı bir yapı olarak görülür. Zekâ kapasitesiyle ilişkili olup yetenek düzeyini, performans potansiyelini gösterirken bilişsel stil işleyiş biçimini (nasıl yapıldığını) temsil eder. Bilişsel stiller karar verme stratejilerinin temelini oluşturur. Bireyin bilgiyi nasıl süzdüğünü, hangi seçeneklere odaklandığını ve nihai karara varmak için hangi mantıksal veya sezgisel yolu tercih edeceğini belirleyen istikrarlı bir pusula görevi görür.

Lau, Kleinberg ve Ditonto (2018), seçmenlerin karar süreçlerini beş temel strateji altında kavramsallaştırmıştır. Bu stratejiler, seçmenlerin bilgi işleme biçimleri ve bilişsel kaynaklarını kullanma düzeyleri açısından farklılaşmaktadır:

- Klasik Rasyonel Seçim Stratejisi:** Seçmen, adayların politikalarını, geçmiş performanslarını ve ekonomik etkilerini değerlendirerek bir analiz yapmayı içerir. Karar verme süreci bilgi temelli, sistematik ve analitiktir. Tüm adaylar ve partiler hakkında mümkün olduğunca fazla bilgi toplayarak, seçenekleri nesnel bir şekilde karşılaştırma yapmayı içerir. Bu strateji daha fazla emek gerektirdiğinden bilişsel olarak zor ve daha zahmetli olanıdır. Ancak bu stratejinin avantajı, bireyin kendi çıkar ve değerlerini en üst düzeye çıkaracak sonuca ulaşma olasılığının en yüksek olmasıdır (Hastie ve Dawes 2009; Chong 2013).
- Doğrulayıcı Karar Verme:** Kişinin kendi partisine olan bağlılığına dayanır. Seçmen, mevcut inançlarını ve parti kimliğini destekleyen bilgileri seçici biçimde işler. Karşıt bilgileri görmezden gelir veya değersizleştirir. Karar verme süreci,

bilişsel tutarlılığı koruma motivasyonuna dayanır. Bilgi arama süreci genellikle taraflıdır; seçmen kendi partisi hakkında olumlu, diğerleri hakkında olumsuz bilgilere odaklanır. Bu karar stratejilerinin sonuçları arasında adaylara yönelik daha kutuplaşmış değerlendirmeler ve daha düşük nitelikli siyasal kararlar yer almaktadır. (Cottam, Mastors ve Preston, 2017: 247).

- c. Hızlı ve Basit Karar Verme: Seçmenlerin öncelikle verimlilikle motive olduklarını ve doğru seçimi hızlı bir şekilde yapmalarını sağlayacak en önemli bilgileri aktif olarak aradıklarını varsayar. Bu karar verme stilinde seçmen sınırlı bir bilgiyle karar verir. Seçmenler, yalnızca kendisi için en önemli olan birkaç kriteri belirler ve adayları sadece bu kriterlere göre karşılaştırarak karmaşık bilgiye gerek duymadan, sınırlı veriyle tatmin edici karar verirler (Cottam vd., 2017: 247). Ancak seçmenler, bu sınırlı sayıdaki ölçütü tüm alternatiflere eşit biçimde uygulayarak karar verirler. Bu nedenle bilgi arama süreci görece yüzeysel kalsa da seçenekler arasında daha dengeli ve karşılaştırılabilir bir değerlendirme yapılmasına olanak tanımaktadır. (Gigerenzer ve Goldstein 1996; Gigerenzer ve Todd 1999).
- d. Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme: Bu stratejiye göre seçmenler, zihinsel kapasitelerini yormadan hareket eden sınırlı bilgi işlemcilerdir. Temel amaçları kursuz veya en ideal karara ulaşmak değil mevcut imkanlarla, en az çabayı harcayarak yeterince iyi bir sonuca varmaktır. Bu yöntem siyasi ilgi ve bilgi düzeyi daha düşük olan bireyler tarafından zihinsel süreçleri en aza indirerek hızlı ve pratik karar verme yöntemidir (Lau ve Redlawsk, 2006). Ayrıca bu yaklaşımda güvenilen kişilerin önerilerini takip etmek, tanıdık bir adayı seçmek makul bir seçim yapmanın kolay bir yolu olarak görülür.
- e. İçgörüsül Karar Verme: İçgörüsül karar verme stratejisi, genellikle bilinçsizce gerçekleşir. Dışarıdan herhangi bir bilinçli bilgi arama süreci içermez. Seçmenler, doğru hissettiren adaya yönelirler. Seçmen rasyonel kriterler aramak yerine tamamen duygusal hislerle hareket eder.

Bu stratejiler, seçmenlerin yalnızca kime oy verdiklerini değil, nasıl karar verdiklerini de açıklamaya yöneliktir.

2. Yöntem

2.1. İşlem ve Çeviri Süreci

Çalışmaya başlamadan önce orijinal ölçeğin alındığı makalenin (Lau, Kleinberg ve Ditonto, 2018) sorumlu yazarı ile iletişime geçilmiş ve ölçeğin Türkçeye uyarlanması için gerekli izin alınmıştır. Bu çalışmanın anket uygulaması için İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu tarafından, E-38510686-000-2300034177 sayılı belge ile etik kurul izni verilmiştir. Araştırmacılar, ölçekleri hedef dile uygun şekilde çevirmek, orijinal anlamı korumak ve kültürel eşdeğerliği sağlamak amacıyla, kültürlerarası uyarlama çalışmalarında altın standart olarak kabul edilen Brislin'in (1970) çeviri-geri çeviri (back-translation) prosedürünü sıklıkla kullanmaktadır (Brislin, 1970; Epstein, Santo ve Guillemine, 2015). Bu doğrultuda, Politik Karar Verme Ölçeği'nin (POLDEC-5) İngilizce orijinal formu, iki yeminli tercüman ve her iki dile de hâkim iki akademisyen tarafından ilk olarak İngilizceden Türkçeye, daha sonra da Türkçeden İngilizceye çevrilmiştir. Çeviri sonucunda elde edilen ifadeler analiz edilmiş ve maddeler arasındaki olası farklılıklar değerlendirilerek ortak bir Türkçe çeviri metni hazırlanmıştır. Hazırlanan metin Türk Dili ve Edebiyatı alanında uzman bir öğretmene sunulmuş ve ifadelerin Türkçeye uygunluğu gözden geçirilmiştir. Dil uzmanının önerileri doğrultusunda ölçeğin son hali oluşturulmuş ve katılımcılardan elde edilen verilerle geçerlilik ve güvenilirlik analizleri yapılarak ölçeğin Türkçeye uyarlanan nihai formu elde edilmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, siyasi karar verme eğilimleri, politik bakış açıları ve oy verme davranışındaki bilişsel stratejileri derinlemesine inceleyebilmek amacıyla üniversite öğrencilerinden oluşturulmuştur. Bu bağlamda araştırmaya, kolayda örnekleme yöntemiyle ulaşılan ve çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlayan toplam 298 üniversite öğrencisi dahil edilmiştir. Analize uygun bulunan katılımcıların demografik dağılımları incelendiğinde; örneklemin %47,3'ünün kadın, %52,7'sinin ise erkek öğrencilerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların yaş ortalaması ise 21,7 olarak hesaplanmıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin elde edilmesinde, gençlerin karmaşık siyasi ortamda tercihlerini şekillendirirken hangi zihinsel kısayolları ve bilgi işleme mekanizmalarını kullandıklarını ölçmek amacıyla, Türkçeye uyarlama çalışması yürütülen "Politik Karar Verme Ölçeği (POLDEC-5)" kullanılmıştır. Söz konusu ölçme aracı, katılımcıların maddelerde yer alan ifadelere ne derece katıldıklarını belirlemelerine olanak tanıyan 5'li Likert tipi bir derecelendirme yapısına sahiptir

(1 = Kesinlikle Katılmıyorum, 5 = Kesinlikle Katılıyorum). Toplam 13 maddeden oluşan bu yapı; genç seçmenlerin karar sürecindeki stratejilerini kapsamlı bir biçimde ele alan 5 temel alt boyutu bünyesinde barındırmaktadır. Bu boyutlar sırasıyla; bireylerin olası tüm alternatifleri değerlendirerek kapsamlı bilgi arayışına girmesini ölçen Rasyonel Karar Verme (4 madde), seçmenin yalnızca kendi görüşünü ve parti aidiyetini destekleyen verilere odaklanmasını ifade eden Doğrulayıcı Karar Verme (3 madde), kısıtlı bilgi ve temel birkaç konu üzerinden hızlıca sonuca gitmeyi yansıtan Hızlı ve Basit Karar Verme (2 madde), tanıdıklık hissi veya güvenilen kişi/grupların tavsiyelerine dayanan Bilişsel Kısıyol Temelli Karar Verme (3 madde) ve son olarak tamamen içsel reaksiyonları temsil eden İçgörüsül Karar Verme (1 madde) şeklinde yapılandırılmıştır. Ölçekten alınan yüksek puanlar, bireyin ilgili boyuttaki karar verme stratejisini siyasi tercihlerinde daha baskın bir şekilde kullandığına işaret etmektedir.

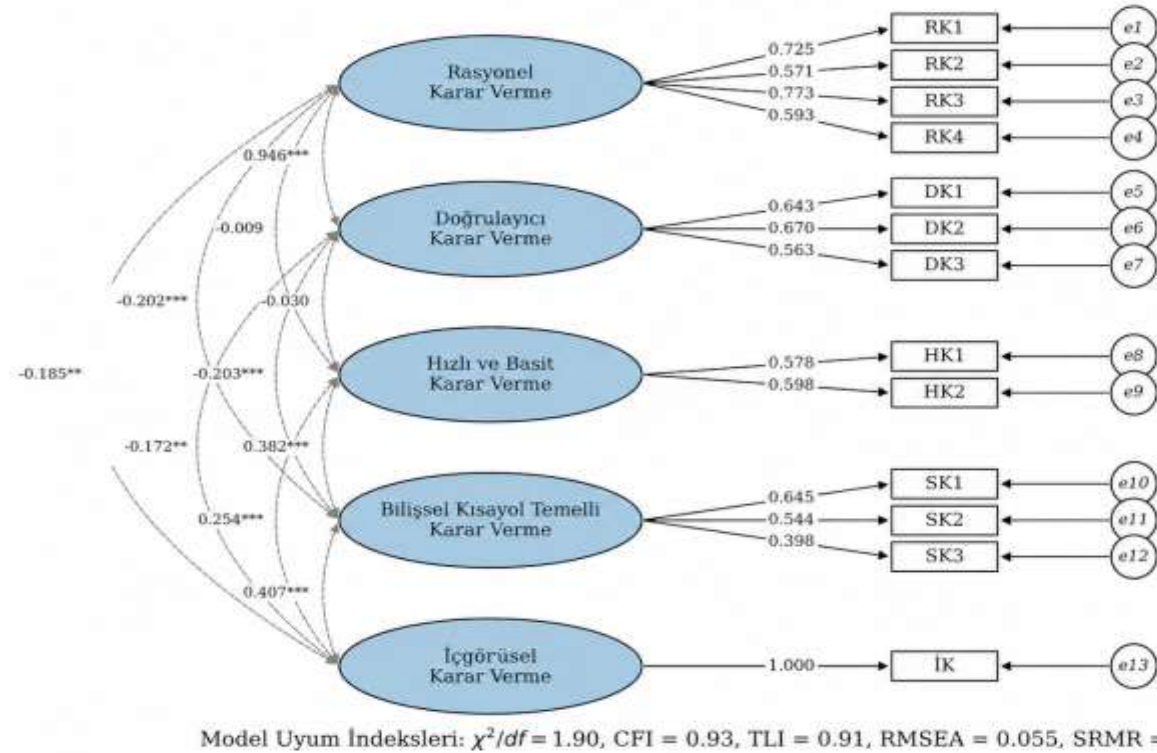
2.4. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen verilerin istatistiksel çözümlenmeleri SPSS ve AMOS programı aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Analiz sürecine geçilmeden önce veri seti detaylı bir şekilde incelenmiş; eksik veya tek tip

doldurulan formlar ile çok değişkenli uç değerler (Mahalanobis uzaklığı) analiz dışı bırakılarak nihai veri seti oluşturulmuştur. Bu kapsamda toplamda 315 anketin 17 si analiz dışı bırakılarak analizler 298 anket üzerinden gerçekleştirilmiştir. Verilerin normal dağılım varsayımını karşılayıp karşılamadığı çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları üzerinden değerlendirilmiş; elde edilen değerlerin +1.5 ile -1.5 aralığında yer alması sebebiyle verilerin normal dağılım gösterdiği kabul edilmiştir (Tabachnick ve Fidell, 2013).

Çalışmanın temel amacı, halihazırda literatürde faktör yapısı kanıtlanmış bir ölçme aracının Türk kültürüne uyarlanması olduğundan, araştırmada açılımlı bir yaklaşıma (AFA) gerek duyulmamıştır. Bunun yerine, orijinal 5 boyutlu yapının hedef örneklemdaki geçerliliğini test etmek amacıyla doğrudan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır (Brown, 2015; Kline, 2016). Kurulan ölçüm modelinin ampirik veri setiyle uyumunu değerlendirmede χ^2/DF , CFI, TLI, RMSEA ve SRMR uyum indeksleri dikkate alınmıştır. Ölçeğin bütününe ve alt boyutlarına yönelik iç tutarlılık (güvenilirlik) düzeylerini belirlemek amacıyla ise madde analizi yapılmış ve Cronbach's Alpha katsayıları hesaplanmıştır.

Şekil 1. Siyasi Karar Verme Ölçeği (POLDEC-5) Türkçe Formunun Ölçüm Modeli ve Standartlaştırılmış Faktör Yükler

3. Bulgular

3.1. Tanımlayıcı İstatistikler ve Korelasyon Analizi

Siyasi Karar Verme Ölçeği'nin (POLDEC-5) alt boyutlarına ilişkin betimsel istatistikler, normal dağılım değerleri ve boyutlar arası korelasyon katsayıları Tablo 1'de sunulmaktadır. Değişkenler arasındaki ilişkilerin yönü ve şiddetini belirlemek amacıyla Pearson korelasyon analizi

yapılmıştır. Tablo 1 incelendiğinde, Rasyonel Karar Verme ile Doğrulamalı Karar Verme boyutları arasında pozitif yönde ve çok güçlü bir ilişki ($r = 0.946$, $p < 0.001$) olduğu dikkat çekmektedir. Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme boyutu ile Doğrulamalı Karar Verme boyutu arasında ise negatif yönlü anlamlı bir ilişki ($r = -0.203$, $p < .001$) saptanmıştır. Tüm boyutlar arasındaki korelasyon değerlerinin istatistiksel açıdan anlamlı olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Değişkenlere Ait Betimsel İstatistikler ve Korelasyon Matrisi

Değişkenler	Ort.	SS	Çarpıklık	Basıklık	I	II	III	IV	V
I. Rasyonel Karar Verme	4.09	0.75	-0.83	0.26	1				
II. Doğrulamalı Karar Verme	4.13	0.76	-0.90	0.47	0.946***	1			
III. Hızlı ve Basit Karar Verme	3.30	1.02	-0.18	-0.49	-0.009	-0.030	1		
IV. Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme	2.67	0.92	0.05	-0.56	-0.202***	-0.203***	0.382***	1	
V. İçgörüsül Karar Verme	3.00	1.33	-0.05	-1.08	-0.185**	-0.172**	0.254***	0.407***	1

Not: N = 298. Ort. = Ortalama, SS = Standart Sapma. * $p < .05$, ** $p < .01$, *** $p < .001$.

3.2. Yapı Geçerliliği ve Güvenilirliğe İlişkin Bulgular

Ölçüm modelinin yakınsak (convergent) ve ayırt edici (discriminant) geçerliliği ile güvenilirlik düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2'de raporlanmıştır. Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) neticesinde, 5 boyutlu orijinal modelin mevcut veri setiyle mükemmel düzeyde uyum sağladığı tespit edilmiştir ($\chi^2/df = 1.90$, CFI = 0.93, TLI = 0.91, RMSEA = 0.055, SRMR = 0.047). Bu değerlerin tamamı ilgili literatürde belirlenen kabul sınırlarını karşılamakta (Hu ve Bentler, 1999; Brown, 2015) ve orijinal 5 boyutlu yapının Türk örneğinde de istatistiksel olarak doğrulandığına işaret etmektedir.

Ölçeğin iç tutarlılık düzeyini gösteren Cronbach's Alpha (α) katsayıları incelendiğinde; Rasyonel Karar Verme ($\alpha = 0.750$), Doğrulamalı Karar Verme ($\alpha = 0.654$), Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme ($\alpha = 0.636$) ve Hızlı ve Basit Karar Verme ($\alpha = 0.613$) boyutlarının tamamının literatürde kabul gören 0.60 güvenilirlik alt sınırının üzerinde olduğu ve kabul edilebilir iç tutarlılığa sahip olduğu tespit edilmiştir (Cronbach, 1951; Cortina, 1993).

Bileşik Güvenilirlik (CR) değerleri incelendiğinde, Rasyonel Karar Verme (CR = 0.760) ve Doğrulamalı Karar Verme (CR = 0.660) boyutlarının kabul edilebilir eşiği (≥ 0.60) rahatlıkla karşıladığı görülmektedir. Hızlı ve Basit Karar Verme (CR = 0.510) ve Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme (CR = 0.540) boyutlarına ait CR değerlerinin ise 0.60 eşiğinin hafifçe altında kaldığı görülmektedir. Bu durumun iki temel nedene dayandığı değerlendirilmektedir. Birincisi, CR istatistiği tıpkı Cronbach's Alpha gibi madde sayısına karşı yapısal olarak duyarlıdır; az sayıda maddeden oluşan boyutlarda bu katsayı sistematik biçimde

baskılanmaktadır (Raykov, 1997; Hair et al., 2019)). Nitekim söz konusu iki boyut sırasıyla 2 ve 3 maddeden oluşmakta olup bu durum düşük CR değerlerini büyük ölçüde açıklamaktadır. İkincisi, ölçek uyarlama çalışmalarının temel amacı orijinal faktör yapısını hedef kültüre sadakatle aktarmak olduğundan madde çıkarma yoluna gidilmemiştir. Öte yandan ölçüm modelinin bir bütün olarak mükemmel uyum sergilediği ve tüm faktör yüklerinin büyük çoğunlukla kabul edilebilir düzeyde olduğu göz önünde bulundurulduğunda, güvenilirlik değerlerindeki bu sınırlılığın ölçeğin genel psikometrik kalitesini zedelediği değerlendirilmektedir.

Yakınsak geçerlilik kapsamında AVE değerleri incelendiğinde, tüm boyutların 0.50 eşiğinin altında ya da sınırında yer aldığı görülmektedir. Ancak bu durum, söz konusu boyutların madde sayısının sınırlı olması ve faktör yüklerinin bir kısmının orta düzeyde seyretmesiyle birlikte değerlendirilmelidir. Nitekim ölçüm modelinin genel uyum değerlerinin güçlü olması ve \sqrt{AVE} değerlerinin boyutlar arası korelasyonların büyük çoğunluğunu aşması, yapının geçerlilik kanıtlarını destekler niteliktedir.

Modelin ayırt edici geçerliliğinin test edilmesinde Fornell ve Larcker (1981) yaklaşımı ile Maksimum Paylaşılan Varyans (MSV) ve Ortalama Paylaşılan Varyans (ASV) değerleri kullanılmıştır. Bu yaklaşıma göre bir faktörün \sqrt{AVE} değerinin, o faktörün diğer tüm faktörlerle olan korelasyonlarından yüksek olması ayırt edici geçerliliğin sağlandığına işaret etmektedir. Tablo 2 incelendiğinde, Rasyonel ve Doğrulamalı Karar Verme boyutları arasında son derece yüksek bir korelasyon ($r = 0.946$) bulunduğu ve bu iki boyutun MSV değerlerinin (0.895) AVE değerlerini

aştığı görülmektedir. Bu bulgu, söz konusu iki boyutun birbirinden yeterince ayrılmadığına işaret etmekte ve ayırt edici geçerlilik açısından sınırlılık oluşturmaktadır. Bununla birlikte, bu durumun istatistiksel bir ölçüm hatasından kaynaklanmadığı; iki boyutun orijinal ölçeğin (Lau vd., 2018) teorik çerçevesinde kavramsal olarak birbirine yakın ancak işlevsel olarak ayrılan yapılar olarak konumlandırıldığı göz önünde bulundurulduğunda, anlaşılır

bir örtüşme olduğu değerlendirilmektedir. Zira Rasyonel Karar Verme kapsamlı bilgi arayışını, Doğrulayıcı Karar Verme ise yalnızca mevcut görüşü destekleyen bilgiye odaklanmayı temsil etmekte; her iki boyut da bilişsel işleme sürecine atıfta bulunmakla birlikte birbirinin zıt kutuplarını ölçmektedir. Diğer tüm boyutlarda ise \sqrt{AVE} değerlerinin boyutlar arası korelasyonları genel olarak aştığı ve ayırt edici geçerliliğin büyük ölçüde sağlandığı görülmektedir.

Tablo 2: Ölçüm Modeli Geçerlilik ve Güvenilirlik Değerleri

Yapılar (Boyutlar)	A	CR	AVE	MSV	ASV	(I)	(II)	(III)	(IV)	(V)
I. Rasyonel Karar Verme	0.750	0.760	0.450	0.895	0.242	(0.671)				
II. Doğrulayıcı Karar Verme	0.654	0.660	0.390	0.895	0.242	0.946	(0.624)			
III. Hızlı ve Basit Karar Verme	0.613	0.510	0.340	0.146	0.053	-0.009	-0.030	(0.583)		
IV. Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme	0.636	0.540	0.290	0.166	0.098	-0.202	-0.203	0.382	(0.539)	
V. İçgörüsül Karar Verme	-	-	-	0.166	0.073	-0.185	-0.172	0.254	0.407	-

Notlar: Köşegen üzerindeki parantez içindeki italik değerler, her bir yapıya ait AVE değerlerinin karekökünü (\sqrt{AVE}) göstermektedir. Diğer değerler boyutlar arası korelasyon katsayılarıdır. Cronbach's Alpha, CR: Bileşik Güvenilirlik (Composite Reliability), AVE: Açıklanan Ortalama Varyans (Average Variance Extracted), MSV: Maksimum Paylaşılan Varyans (Maximum Shared Variance), ASV: Ortalama Paylaşılan Varyans (Average Shared Variance). İçgüdüsel Karar Verme boyutu tek maddeden oluştuğu için güvenilirlik ve varyans değerleri hesaplanmamıştır.

Tablo 2' de yer alan bulgular bütüncül olarak değerlendirildiğinde, POLDEC-5 Türkçe formunun güçlü model uyumu ($\chi^2/df = 1.90$, $CFI = 0.93$, $TLI = 0.91$, $RMSEA = 0.055$, $SRMR = 0.047$), kabul edilebilir iç tutarlılık katsayıları ve büyük ölçüde sağlanan ayırt edici geçerlilik kanıtlarıyla birlikte yeterli psikometrik niteliklere sahip olduğu görülmektedir. Güvenilirlik ve yakınsak geçerlilik değerlerindeki sınırlılıklar ile Rasyonel ve Doğrulayıcı Karar Verme boyutları arasındaki yüksek korelasyondan kaynaklanan ayırt edicilik sorunu, ölçeğin orijinal teorik yapısından ve kısa alt boyutlarının doğasından kaynaklanmakta olup ölçeğin genel geçerliliğini temelden zedelememektedir. İçgörüsül Karar Verme boyutunun tek maddeden oluşması ise orijinal ölçeğin (Lau vd., 2018) teorik çerçevesinden kaynaklanmakta; ilgili literatür kavramsal açıdan net ve dar kapsamlı yapılar için tek maddelik ölçümlerin yeterli geçerliliğe sahip olduğunu desteklemektedir (Bergkvist ve Rossiter, 2007; Wanous vd., 1997). Sonuç olarak elde edilen bulgular, POLDEC-5'in orijinal 5 boyutlu yapısının genç seçmenlerden oluşan Türk örnekleminde istatistiksel olarak doğrulandığını ve ölçeğin kullanıma uygun olduğunu göstermektedir.

Sonuç

Bu çalışmanın amacı, Lau, Kleinberg ve Ditonto (2018) tarafından geliştirilen Politik Karar Verme Ölçeği'nin (POLDEC-5) Türkçeye uyarlanması, kültürel eşdeğerliğinin sağlanması ve Türk örnekleminde psikometrik özelliklerinin test edilmesidir. Seçmen davranışını açıklayan geleneksel yaklaşımlar, bireyin karar sürecindeki bilişsel mekanizmaları ayrıntılı biçimde ortaya koymakta sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle seçmenlerin siyasal karar süreçlerini nasıl yürüttüğünü ölçebilecek geçerli ve güvenilir araçların geliştirilmesi ve farklı kültürlerle uyarlanması önemli bir ihtiyaçtır. Bu çalışma, söz konusu ihtiyaca yanıt vererek POLDEC-5'in Türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik kanıtlarını sunmaktadır.

Model uyum indeksleri incelendiğinde χ^2/df değerinin 1.90 olduğu, CFI ve TLI değerlerinin sırasıyla 0.93 ve 0.91 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca RMSEA değerinin 0.055 ve SRMR değerinin 0.047 olması modelin iyi düzeyde uyuma sahip olduğunu göstermektedir. Bu uyum indeksleri, literatürde önerilen kabul edilebilir eşiklerle tutarlı olup (Hu ve Bentler, 1999; Brown, 2015), POLDEC-5'in Türkçe formunun yapı geçerliliğini desteklemektedir.

Ölçeğin iç tutarlılığına ilişkin Cronbach Alpha katsayıları incelendiğinde, alt boyutların tamamının 0.60 alt sınırını geçtiği ve kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik sergilediği görülmüştür (Cronbach, 1951; Cortina, 1993). Özellikle Rasyonel Karar Verme boyutunun güçlü bir iç tutarlılığa sahip olması, bu stratejinin Türk örnekleminde tutarlı biçimde ölçülebildiğini göstermektedir. Bununla birlikte bazı boyutlarda Cronbach Alpha ve CR değerlerinin görece

düşük seyretmesi, ölçeğin alt boyutlarının kısa olmasıyla ilişkilendirilebilir. Nitekim literatürde, madde sayısının az olduğu alt ölçeklerde güvenilirlik katsayılarının yapısal olarak baskılanabileceği belirtilmektedir (Raykov, 1997). Bu durum özellikle Hızlı ve Basit Karar Verme (2 madde) ile Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme (3 madde) boyutlarında belirginleşmiştir. Ancak ölçeğin genel model uyumunun yüksek olması ve faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeylerde seyretmesi, bu sınırlılığın ölçeğin genel psikometrik yeterliliğini temelden zedelediğini göstermektedir. Öte yandan, İçgörüsül Karar Verme boyutunun tek maddeyle ölçülmesi, klasik psikometri açısından sınırlılık gibi görüne de bu durum orijinal ölçeğin yapısına dayanmaktadır. Literatürde, özellikle dar kapsamlı ve açık biçimde tanımlanabilen psikolojik yapılar için tek maddelik ölçümlerin geçerli sonuçlar üretebileceği belirtilmektedir (Wanous, Reichers ve Hudy, 1997; Bergkvist ve Rossiter, 2007). Bu bağlamda, POLDEC-5'in orijinal teorik çerçevesine sadık kalınması, ölçeğin kültürlerarası karşılaştırılabilirliğini korumak açısından önemli bir avantaj sağlamaktadır. Bu çalışmanın bulguları genel olarak değerlendirildiğinde, POLDEC-5 Türkçe formunun, Türk örnekleminde kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bununla birlikte çalışmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Öncelikle örneklem üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır ve bu durum bulguların Türkiye genel seçmen kitlesine genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Gelecek çalışmalarda ölçeğin farklı yaş gruplarında, farklı sosyoekonomik düzeylerde ve farklı siyasal eğilimleri temsil eden daha geniş örneklemlerde test edilmesi önerilmektedir. Dolayısıyla, mevcut çalışmanın bulguları ölçeğin yapısal geçerliliğini desteklese de, sonuçların genel seçmen havuzuna genellenebilirliği konusunda temkinli olunmalıdır. Son olarak, Rasyonel ve Doğrulamalı Karar Verme boyutları arasındaki yüksek korelasyon dikkate alınarak, Türkiye bağlamında bu iki boyutun yapısal ayrışmasının farklı örneklemler üzerinde yeniden değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Sonuç olarak bu çalışma, POLDEC-5'in Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik analizlerinin yapılması yoluyla, Türkiye'de seçmen davranışının bilişsel ve psikolojik temellerini incelemeye yönelik önemli bir metodolojik katkı sunmaktadır. Elde edilen bulgular, ölçeğin Türk kültüründe uygulanabilir olduğunu göstermekte ve seçmenlerin siyasal karar süreçlerini çok boyutlu bir çerçevede analiz edebilmek için güçlü bir araç sağladığını ortaya koymaktadır.

Kaynakça

- Ay, İ. (2020). *Çağdaş psikoloji akımları: Politik psikoloji*. Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayını.
- Bergkvist, L., & Rossiter, J. R. (2007). The predictive validity of multiple-item versus single-item measures of the same constructs. *Journal of Marketing Research*, 44(2), 175–184.
- Brislin, R. W. (1970). Back-translation for cross-cultural research. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 1(3), 185–216.
- Brown, T. A. (2015). *Confirmatory factor analysis for applied research* (2nd ed.). Guilford Publications.
- Campbell, A., Converse, P., Miller, W., & Stokes, D. (1960). *The American voter*. University of Chicago Press.
- Chong, D. (2013). Degrees of rationality in politics. In L. Huddy, D. O. Sears, & J. S. Levy (Eds.), *The Oxford handbook of political psychology* (2nd ed., pp. 96–129). Oxford University Press.
- Cortina, J. M. (1993). What is coefficient alpha? An examination of theory and applications. *Journal of Applied Psychology*, 78(1), 98–104.
- Cottam, M. L., Mastors, E., Preston, T., & Dietz, B. (2017). *Siyaset psikolojisine giriş* (M. Şenol, Çev.; E. Altınöğlü, Ed.). BB101 Yayınları.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297–334.
- Downs, A. (1957). *An economic theory of democracy*. Harper and Row.
- Epstein, J., Santo, R. M., & Guillemain, F. (2015). A review of guidelines for cross-cultural adaptation of questionnaires could not bring out a consensus. *Journal of Clinical Epidemiology*, 68(4), 435–441.
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39–50.
- Gigerenzer, G., & Goldstein, D. G. (1996). Reasoning the fast and frugal way: Models of bounded rationality. *Psychological Review*, 103, 650–669.
- Gigerenzer, G., & Todd, P. M. (1999). Fast and frugal heuristics: The adaptive toolbox. In G. Gigerenzer, P. M. Todd, & ABC Research Group (Eds.), *Simple heuristics that make us smart* (pp. 3–34). Oxford University Press.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2019). *Multivariate data analysis* (8th ed.). Cengage

Learning.

252.

- Hastie, R., & Dawes, R. M. (2009). *Rational choice in an uncertain world* (2nd ed.). Sage.
- Hu, L., & Bentler, P. M. (1999). Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1–55.
- Kahneman, D. (2011). *Thinking, fast and slow*. Farrar, Straus and Giroux.
- Kline, R. B. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling* (4th ed.). Guilford Press.
- Kozhevnikov, M. (2007). Cognitive styles in the context of modern psychology: Toward an integrated framework of cognitive style. *Psychological Bulletin*, 133, 464–481.
- Lau, R. R., Kleinberg, M. S., & Ditonto, T. M. (2018). Measuring voter decision strategies in political behavior and public opinion research. *Public Opinion Quarterly*, 82(S1), 911–936. <https://doi.org/10.1093/poq/nfy004>
- Lau, R. R., & Redlawsk, D. P. (2001). Advantages and disadvantages of cognitive heuristics in political decision making. *American Journal of Political Science*, 45(4), 951-971.
- Lau, R. R., & Redlawsk, D. P. (2006). *How voters decide: Information processing during election campaigns*. Cambridge University Press.
- Lazarsfeld, P. F., Berelson, B., & Gaudet, H. (1968). *The people's choice: How the voter makes up his mind in a presidential campaign* (3rd ed.). Columbia University Press.
- Lipset, S. M., & Rokkan, S. (1967). Cleavage structures, party systems, and voter alignments: An introduction. In S. M. Lipset & S. Rokkan (Eds.), *Party systems and voter alignments: Cross-national perspectives* (pp. 1–64). Free Press.
- Marcus, G. E., Neuman, W. R., & MacKuen, M. B. (2000). *Affective intelligence and political judgment*. University of Chicago Press.
- Raykov, T. (1997). Estimation of composite reliability for congeneric measures. *Applied Psychological Measurement*, 21(2), 173–184.
- Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The Quarterly Journal of Economics*, 69(1), 99–118. <https://doi.org/10.2307/1884852>
- Simon, H. A. (1979). Information processing models of cognition. *Annual Review of Psychology*, 30, 363–396.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* (6th ed.). Pearson.
- Wanous, J. P., Reichers, A. E., & Hudy, M. J. (1997). Overall job satisfaction: How good are single-item measures? *Journal of Applied Psychology*, 82(2), 247–

Extended Summary

The aim of this study is to adapt the Political Decision-Making Scale (POLDEC-5), developed to measure the cognitive and behavioral strategies individuals use in political decision-making processes, to Turkish culture and to examine the validity and reliability characteristics of the scale. In the political science literature, voter behavior has long been explained within the framework of sociological, psychological, and economic approaches. However, these traditional approaches have mostly focused on the direction in which the voter's final preference is made, and have been limited in explaining the mental processes the individual uses to reach this decision. In this context, the development of valid and reliable tools that can directly measure political decision-making processes and their adaptation to different cultures emerges as an important need.

The study group consisted of university students. A total of 298 university students, reached through convenience sampling and who participated voluntarily, were included in the study (This study was approved by the Istanbul Medeniyet University Social and Human Sciences Scientific Research and Publication Ethics Board with document number E-38510686-000-2300034177). In the initial stage of adapting the scale into Turkish, a translation-back translation method was applied. After ensuring linguistic equivalence, content validity was evaluated based on expert opinions. POLDEC-5, consisting of 13 items in total, comprises five sub-dimensions that describe the strategies individuals use in the political decision-making process. These dimensions are structured as follows: Rational Decision Making (4 items), Confirmatory Decision Making (3 items), Quick and Simple Decision Making (2 items), Intuitive Decision Making (3 items), and Instinctive Decision Making (1 item).

To test the construct validity of the scale, confirmatory factor analysis (CFA) was performed. According to the CFA results, the model's fit indices are acceptable and indicate a good level of fit. In this context, it was observed that the χ^2/df value was 1.90, and the CFI and TLI values were calculated as 0.93 and 0.91, respectively. In addition, the RMSEA value of 0.055 and the SRMR value of 0.047 show that the model generally exhibits a good fit. These fit values obtained are consistent with the threshold values suggested in the literature and support the construct validity of the Turkish form of POLDEC-5. Cronbach's Alpha coefficients were calculated as part of the reliability analyses of the scale. The results showed that the sub-dimensions of Rational Decision Making ($\alpha = 0.750$), Confirmatory Decision Making ($\alpha = 0.654$), Intuitive Decision Making ($\alpha = 0.636$), and Quick and Simple Decision Making ($\alpha = 0.613$) were above the 0.60 threshold accepted in the literature. This finding indicates that the sub-dimensions of the scale have a sufficient level of internal consistency. However, when the

Composite Reliability (CR) values were examined, it was observed that the Rational Decision Making (CR = 0.760) and Confirmatory Decision Making (CR = 0.660) dimensions met the acceptable level; but the CR values for the Quick and Simple Decision Making (CR = 0.510) and Intuitive Decision Making (CR = 0.540) dimensions remained below the 0.60 threshold. This situation is considered to be due to the systematically low calculation of the CR coefficient because the relevant dimensions consist of a limited number of items (Raykov, 1997; Hair et al., 2019). Furthermore, considering that adhering to the original factor structure of the scale is important for cross-cultural comparability in adaptation studies, item removal was not pursued.

In terms of convergent validity, AVE values were found to be below or borderline of 0.50 in most dimensions. However, the strong overall fit of the model and the fact that \sqrt{AVE} values are largely higher than inter-dimensional correlations support construct validity. Discriminant validity was tested using the Fornell and Larcker (1981) approach with MSV and ASV values. The findings showed a very high correlation ($r = 0.946$) between the Rational and Confirmatory Decision-Making dimensions, and that discriminant validity remained limited in these two dimensions. However, this can be explained by the fact that these dimensions theoretically represent similar cognitive processes. Rational decision-making represents a comprehensive search for information, while confirmatory decision-making involves only seeking information. This refers to the tendency to seek information that supports one's body language. Therefore, it can be said that these two dimensions measure different ends of the same axis in the cognitive processing process. In all other dimensions, it is observed that the \sqrt{AVE} values generally exceed the interdimensional correlations and that discriminant validity is largely ensured. In conclusion, the findings show that the Turkish form of POLDEC-5 is a generally valid and reliable measurement tool.

EKLER**EK 1. Siyasi Davranış ve Kamuoyu Araştırmalarında Seçmen Karar Stratejileri Ölçeği**

Kendinizi nasıl tanımlarsınız? Her bir ifadenin size ne kadar uygun olduğunu ifadenin yanındaki cevaplardan uygun olanını işaretleyerek belirtiniz	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1. Yapmam gereken önemli bir seçim olduğunda, olabildiğince fazla bilgi toplamayı severim					
2. Göreve aday olan bir aday hakkında bir şey öğrenirsem, aynı bilgiyi diğer adaylar hakkında da öğrenmeye çalışırım					
3. Bir karar verirken olası tüm alternatifleri dikkatlice değerlendirmeyi önemli bulurum					
4. Hızlı bir karar vermem gerektiğinde, olabildiğince tarafsız ve dengeli olmaya çalışırım					
5. Zor bir siyasi karar verirken bilmem gereken tek şey, bir adayın hangi partinin adayı olduğudur.					
6. Bugün partiler o kadar kutuplaşmış ve ayrı ki, başka bir partinin adayına oy vermeyi hayal etmek bile benim için zor					
7. Genelde kendi partimin adayları hakkında iyi şeyler, diğer partilerin adayları hakkında ise pek çok kötü şey öğreniyorum					
8. Çoğu seçimde gerçekten önemseydiğim bir veya iki konu vardır. Adayları bu bir veya iki konuda karşılaştırarak kararımı veririm.					
9. Zor bir seçim yapmak zorunda kaldığımda, kararın en önemli yönlerine odaklanırım ve ayrıntıları bir kenara bırakırım.					
10. Tanıdık bir aday seçmek, benim için oldukça iyi bir oy seçimi yapmanın kolay bir yoludur.					
11. Eğer bir seçenek taleplerimi karşılıyorsa, zamandan tasarruf eder ve diğerlerine gerçekten bakmadan onunla devam ederim					
12. Nasıl oy kullanacağıma karar verirken genellikle güvendiğim kişi veya grupların tavsiyelerine uyarım.					
13. Karar verirken genellikle içgüdülerime göre hareket ederim					

ÖLÇEK FAKTÖRLERİ

Ölçeğin 5 faktörü bulunmaktadır.

F1 Rasyonel Karar Verme	1,2,3,4
F2 Doğrulayıcı Karar Verme	5,6,7
F3 Hızlı ve Basit Karar Verme	8,9
F4 Bilişsel Kısayol Temelli Karar Verme	10,11,12
F5 İçgörüsül Karar Verme	13